

Zaadverspreiding

Tekst: Liesbeth ten Hallers

Een kinderlijk genoeg misschien, maar zaadjes in de grond stoppen blijft spannend en ondanks allerlei mislukkingen op dit terrein blijft ons hart vol verwachting kloppen, wanneer we voor het eerst een bepaalde 'nieuwe' plant zaaien. Afgelopen herfst zaaide ik springzaad ofwel balsemien uit de Himalaya, *Impatiens edgeworthii*. Zou die ook vlinders trekken, net als mijn uit Frankrijk geïmporteerde, heel effectieve *Impatiens balfourii*? Daarop komen de witjes peuren, tot de nachtvorst toeslaat.

Zadenruilrubriek Ten behoeve van het ruilen en aanvragen van zaden biedt het tijdschrift 'Onze Eigen Tuin' al vele jaren een vaste rubriek. Zo kwam ik aan het zaad van de sproetige (het honingmerk?), licht tot donkergele, 60 cm hoge balsemien uit de Himalaya, met zijn decoratief bruin gevlekte stelen. Wat het vlinderbezoek betreft zal ik u bij enig succes zeker deelgenoot maken. Alle in ons land voorkomende springzaadsoorten zijn nectarhoudend, vertonen op de grens van bladvoet en bladsteel klieren (extra-florale nectariën), en verspreiden een zoete geur, vooral de reuzenbalsemien *Impatiens glandulifera*. Ook het stuifmeelaanbod voor bijen is 'reusachtig'. In tegenstelling tot nogal wat tuinbezitters, die voor het wieden van de talrijke, tot ver in het rond afgeschoten nakomelingen terugdeinzen, zijn hommels dol op deze hoge plant. Je kunt desnoods de zaden wegvangen voor ze 'springen'. De veel lager blijvende, eveneens eenjarige *Impatiens balfourii* is wat minder zaailustig en bloeit maandenlang. Ook is er niet die variatie, die de hoge soort in schakeringen van zuiver wit tot purper vertoont. De *I. balfourii* is lichtgroen en de bloemkleur steevast wit met lilarose. Halfschaduw wordt gewaardeerd en slakken mijden het springzaad.

Digitale zaadruilbeurs Tijdens een manifestatie ter gelegenheid van 25 jaar 'Vroege Vogels' maakte ik vanuit onze Wilde Weelde-demonstratietuin kennis met de actie van onze burens: 'Zaadjes, Maatjes & Mailtjes', een pleidooi voor biodiversiteit. Benieuwd, hoe dat in de praktijk zou uitpakken, gaf ik mij als deelnemer op en bood zaad aan van de gewone zandkool, *Diplotaxis tenuifolia*. De standhouder voerde mijn beschrijving in en sindsdien krijg ik nog steeds aanvragen. Je wordt per mail benaderd door Stichting de Nationale Proeftuin, die desgewenst jouw verbinding met de aanvrager mogelijk maakt. Motivatie kan zijn, dat zoveel soorten in onze natuur achteruitgaan, of dat

Liesbeth ten Hallers

Impatiens balfourii, voor de witjes.

bijv. in vergetelheid geraakte groenten aandacht verdienen, omdat ze weerbaarder zijn en het gebruik van chemische bestrijding achterwege kan blijven.

Zaad in de kunst Een bezoek aan Insel Hombroich, een museumeiland tussen Neuss en Düsseldorf, is voor kunstminnende vlindersaars een leuke lente- of zomerruitstap. Rond de diverse, architectonisch interessante paviljoens met hoogwaardige kunstcollecties is ook de buitenruimte de moeite waard. De combinatie van het oude parkgedeelte in Engelse landschapstijl met eerbiedwaardige bomen en vijverpartijen, elders weelderige bloemenweiden, poelen en schilderachtige doorzichten maken het bezoek tot een idyllische ervaring. Kunstenaarswoningen en ateliers, passend in de idealistische opzet van een Duitse maecenas, liggen verspreid over het terrein mét hun werk, waaronder één opstelling met zwaar symbolische lading: het zaadkanon.

Nuttige sites

Over het museumeiland Insel Hombroich: www.inselhombroich.de.

Voor de digitale zaadruilbeurs: www.denationaleproeftuin.nl en www.avvn.nl.

Kwekers van wilde plantenzaden vindt u op www.wildeweelde.nl.